

PRZEPISY SZKOLNE

WSKAZÓWKI

POSTĘPOWANIA i ZACHOWANIA SIĘ

DLA

UCZENI GIMNAZJUM ŻEŃSKIEGO

im. KRÓL. JADWIGI

W KRAKOWIE

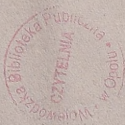
Kolekcja
Emila Kornasia

K R A K Ó W 1 9 3 6

NAKŁADEM GIMNAZJUM IM. KRÓL. JADWIGI W KRAKOWIE

DRUKARNIA POLSKA FR. ZEMANKA W KRAKOWIE, KOSCIUSZKI 3

CM WEK

332601

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. D1 nr/201/.....
48 504

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej nakłada na rodziców obowiązki wychowania dzieci na prawych obywateli Ojczyzny. Dziewczę polskie musi rozumieć, że ma do spełnienia obowiązki względem Boga, ojczyzny, rodziny i otoczenia, że musi się stać pożyteczną jednostką społeczeństwa i że tylko w tym wypadku życie może jej dać pełne zadowolenie, jakie daje poczucie spełnionych obowiązków. Musi przyzwyczać się do tego, że jednostka powinna swoje osobiste cele poddać interesom narodu, a pozorne przykrości znosić, bo przez to duszę swą hartuje, a przez to dobru ogólnemu przynosi korzyść i siłę. Zadanie wychowania dziewczęcia spełniają przede wszystkim rodzice, częścią zaś szkoła, z którą rodzice współdziałają w odpowiedni sposób. Obowiązkiem uczennicy jest stosować się do wskazówek rodziców i szkoły i w dobrze zrozumianym własnym interesie ułatwić im zadanie wychowawcze, zastanawiając się przy każdym uczynionym kroku, czy on odpowiada godności prawej obywatelki i dobrze wychowanej a szlachetnie myślącej kobiety.

Szkoła średnia dąży właśnie do tego celu. Zapomocą systematycznej nauki i ćwiczeń praktycznych rozwija do stopnia zupełnej dojrzałości siły intelektualne, moralne i fizyczne uczennicy, a temsamem wychowuje ją na oświeconego, cnotliwego, zdrowego, do samodzielnej pracy uzdolnionego członka społeczeństwa i obywatelkę państwa.

W szkole średniej nie obowiązuje przymus szkolny. Przyjmowanie uczennic odbywa się na podstawie dobrowolnego zgłoszenia rodziców lub ich prawnych zastępców. Dyrektor nie ma obowiązku przyjęcia zgłoszonej uczennicy i to nie tylko dla braku miejsca lub innych urzędowych przeszkód.

Z chwilą przyjęcia uczennicy do szkoły średniej, stają się jej rodzice (prawni zastępcy) i ona sama członkami społeczności szkolnej, oraz przyjmują na siebie dobrowolnie obowiązek współpracy w dziele wychowania, którem kieruje Rada Pedagogiczna z dyrektorem zakładu na czele.

II. POWINNOŚCI UCZENICY

§ 1. Obowiązki obywatelskie

Powszechne obowiązki obywateli, określone Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, musi uczenica szkoły średniej spełniać sumiennie i gorliwie tak, jak wszyscy obywatele państwa.

Wytycznymi zachowania uczenicy jako przyszłej obywatelki są:

- a) wierność dla państwa,
- b) przestrzeganie Konstytucji, ustaw i obowiązujących rozporządzeń,
- c) poszanowanie prawowitej władzy.

Oprócz tego obowiązują uczenicę szkoły średniej jeszcze niniejsze przepisy szkolne, których ścisłego wypełniania domaga się szkoła w imię dobra społeczeństwa i państwa, oraz dobra uczenicy.

§ 2. Kształcenie umysłu i doskonalenie charakteru

Uczenica szkoły średniej powinna pamiętać o tem, że z tysięcy rówieśniczek jej pozwoliła Opatrzność na korzystanie z dobrodziejstwa systematycznej nauki i wychowania.

Wielkie w niej pokładają nadzieje rodzice, społeczeństwo, państwo.

Przekonanie to nie może jednak stanowić dla uczenicy źródła zarozumiałości i chełpliwości, lecz powinno być nieustanną pobudką do rzetelnej i wytrwałej pracy nad pomnażaniem i pogłębianiem wiadomości, tudzież doskonaleniem charakteru.

Uczenica powinna przytem pamiętać, że kobieta dzisiejsza ma o wiele cięższe zadanie niż dawniej, że później, jako dojrzała kobieta, ma stanąć obok mężczyzny, aby współpracując z nim, przyczyniała się do dalszego dorobku narodowego, że ma się stać równowartościową współpracowniczką, ma ugruntować poważanie dla znaczenia kobiety w społeczeństwie, a równocześnie nie może zapominać o swoich obowiązkach jako kobiety względem rodziny.

§ 3. Obowiązki religijne

Pojęcia religijne i religijno-moralne zasady, które uczenica przynosi z domu rodzicielskiego i ze szkoły początkowej, szkoła średnia pogłębia i utrwala zapomocą systematycznej nauki religii i ćwiczeń religijnych.

Od wspólnych ćwiczeń religijnych może uwolnić uczenicę z ważnych powodów dyrektor szkoły.

Wszystkiego, cokolwiek ubliża religii i jej moralnym zasadom, powinna uczenica unikać, aby nie gorszyć siebie i innych.

Uczenica powinna pamiętać, że religijne poczucie jest najdroższym skarbem człowieka. Dlatego należy szanować przekonania religijne drugich, aczkolwiek nam obce, dla innych jednakże równie święte, jak nasze. Tolerancja religijna i narodowościowa jest wytworem kultury, a przede wszystkim dowodem chrześcijańskiego usposobienia, ponieważ Bóg każe nam miłować wszystkich bliźnich. Po między koleżankami niesnaski na podłożu religijnym lub narodowym są bezwarunkowo niedopuszczalne, a wszelkie wykroczenia w tym kierunku będą surowo karane.

Na szkolne nabożeństwa przybywają uczenice na kilka minut przed rozpoczęciem. Nie gromadzą się nigdy przed kościołem; w kościele wystrzegają się rozmów. Po skończonym nabożeństwie wychodzą w oznaczonym porządku.

§ 4. Zachowanie się w szkole

Zachowanie powinno być zgodne z zasadami dobrego wychowania, przyczem może być swobodne, odpowiednie młodemu wiekowi.

a) Wobec przełożonych

Wobec przełożonych, dyrektora, nauczycieli, ochmistrzyni i osób uproszonych do współdziałania wychowawczego i naukowego w zakładzie, a więc Pań i Panów z Koła Rodzicielskiego, uproszonych prelegentów, artystów występujących na szkolnych przedstawieniach, wreszcie wobec zaproszonych gości, uczenice zachowują się grzecznie i z należyтым uszanowaniem. Tego wymaga kultura towarzyska, madto ambicja, ażeby zakład wskutek zachowania, świadczącego o niedojrzałości umysłowej, kulturalnej i społecznej, nie ucierpiał w opinii publicznej. Bezpośrednim przełożonym winny uczenice posłuszeństwo, jako zastępcom rodziców, przedstawicielom władzy i wykonawcom woli państwa i społeczeństwa, które im powierzyło swój najcenniejszy skarb, t. j. młode pokolenie. Uczenica winna swym przełożonym uszanowanie za ich ofiarną pracę, która buduje i kształtuje przyszłość narodu.

W razie trudności naukowych lub innych uczenica zwróci się z całym zaufaniem do wychowawców, którzy udziela jej wskazówek i pomocy.

Przy wejściu przełożonego i przed wyjściem uczenice wstają na dowód uszanowania. Jest to obowiązek grzeczności, ponieważ osoba starsza wita i żegna je skinieniem głowy.

Na godzinach szkolnych panuje spokój i skupienie, potrzebne dla skutecznej nauki.

Podczas przedstawień, uroczystości, odczytów, należy zachowywać się z godnością, unikać rozmów, które przeszkadzają słuchającym, oraz osobom wykładającym lub występującym z produkcjami. Takie przeszkadzanie dowodzi braku uszanowania, oraz braku poczucia taktu. Przed rozpoczęciem przedstawienia, odczytu itp., oraz podczas pauz uczennice rozmawiają ze sobą po cichu, gdyż hałas, powstający wskutek głośnego mówienia, wywiera zawsze jak najgorsze wrażenie na obecnych gości, którzy muszą przypuścić, że dziewczęta nasze grzeszą niekarnością i złem wychowaniem. Podczas oklasków należy wystrzegać się krzyków i zbyt hałaśliwych objawów zadowolenia.

Wogóle uczennice będące w masie, nie powinny się zachowywać inaczej, niż gdyby były same pod okiem starszych.

b) Względem koleżanek

Względem koleżanek uczennica powinna być uprzejmą i uczynną.

Wspólne życie szkolne wymaga od uczennic panowania nad sobą, wzajemnej życzliwości i przychylności. Gdzie przeważa samolubstwo, tam nie przyjmie się miłość koleżeńska, ani nie zawiąże się przyjaźń.

W razie nieporozumienia z koleżankami nie będzie uczennica sama wymierzała sobie zadośćuczynienia, lecz zwróci się do opiekunki klasy.

Utrzymanie jak największej zgody i solidarności powinno być dążeniem wszystkich uczennic. Jednak poczucie koleżeństwa i solidarności musi być bezwzględnie podległe sądowi sumienia i nakazowi obowiązku.

Cała klasa powinna czuć się organiczną całością i zawsze wspólnie działać. Wyłączanie się od wspólnych akcji jest dowodem niespołecznego usposobienia, które częściej spotyka się u dziewcząt, niż u chłopców. Solidarność szkolna nie powinna być jednakże rozumiana w ten sposób, żeby ukrywać karygodne wybryki koleżanek. Klasa, dbająca o swą godność jako zbiorowej jednostki, będzie dążyć do tego, by zapobiec wszelkim wykroczeniom; w razie potrzeby uczennice załatwią drobniejsze sprawy na posiedzeniach gminy, we wszystkich innych, które narażają na szwank opinię klasy i Zakładu, doniosą o tem opiekunce klasy w odpowiedni, a godny sposób. W wypadkach drażliwych drogę wskaże poczucie taktu i sprawiedliwości, względnie rada starszych osób.

c) Mienie szkolne

Lokal szkolny, jego urządzenie, sprzęty, pomoce naukowe itd., są własnością publiczną, oddaną pod opiekę uczeni. Nieposzanowanie ich, a tem bardziej lekkomyślne uszkodzenie lub niszczenie przynosi ujmę uczenicy, dowodzi braku kultury i podlega karaniu. Szkoda musi być wynagrodzona także w razie przypadkowego uszkodzenia.

Dziewczeta, jako przyszłe gospodynie, powinny dbać o porządek i czystość otoczenia. Na papiery i odpadki przeznaczony jest kosz. Jeżeli uczenice pozostawiają odpadki na podłodze, muszą je pozbierać przed wyjściem z klasy, czego dopilnuje nauczyciel, mający ostatnią godzinę.

Dziewczeta dbają również o czystość ławek, nie krają ich, ani nie brudzą, nie plamią ścian, nie robią podkreśleń lub dopisków na mapach, tablicach ściennych, nie umieszczają żadnych napisów i znaków na ścianach, wreszcie przestrzegają jak największej czystości w miejscach ustępowych. Brak dbałości o porządek i o czystość w szkole rzuca niekorzystne światło na wychowanie domowe w tym kierunku, nieraz bardzo niesłusznie, ponieważ w domu panuje dbałość o porządek, lecz uczenica jeszcze się tą dbałością nie przejęła.

Dlatego dziewczeta powinny pamiętać o tem, żeby tablica przed początkiem godziny była starta. Zamazana tablica przedstawia przykry widok dla oczu, oraz powoduje niepotrzebną stratę czasu, marnowanego podczas godziny szkolnej na mazanie niepotrzebnego już pisma. Podobnie należy pamiętać, ażeby zmoczona gąbka, kreda, przybory szkolne potrzebne do nauki znajdowały się na swoim miejscu; bloki i przybory rysunkowe, mają się znajdować w szafce na ten cel przeznaczonej, kalosze i śniegowce również; jeżeli niema tam już miejsca, należy je ustawić w porządku pod ścianą. Mapy i tablice szkolne mają wisieć prosto. O wszystkich drobnych uszkodzeniach, spowodowanych używaniem przyborów i sprzętów szkolnych, należy zawiadomić tercjana. Nad porządkiem w klasie czuwa gospodyni klasy, wyznaczona przez opiekunkę klasy, względnie przez gminę.

Również powinna uczenica szanować własność koleżanek, a starannie pielęgnować książki i przybory szkolne, powierzone jej przez rodziców.

Książki, wypożyczone z biblioteki szkolnej, zwracać należy nieuszkodzone, niepoplamione, bez dopisków i w czasie właściwym.

Nieposzanowanie własności cudzej dowodzi braku serca i kultury.

§ 5. Uczęszczenie do szkoły

a) Lekcje obowiązkowe i nadobowiązkowe

Uczenica obowiązana jest uczęszczać do szkoły stale, regularnie i bez opóźnień tak na lekcje i ćwiczenia przedmiotów obowiązkowych, jako też na te przedmioty nadobowiązkowe, na które się za zezwoleniem rodziców zapisze.

Rodzice lub opiekunowie uczenic, zapisanych na lekcje nadobowiązkowe, na które dotychczas nie uczęszczały, mogą się zgłaszać z protestem lub zastrzeżeniem w ciągu pierwszych dwóch tygodni od chwili zapisu; jeżeli w tym czasie niema takiego zgłoszenia, dokonany wybór nie może być cofnięty i przedmiot wybrany staje się obowiązujący do końca roku szkolnego. Dyrektorowi przysługuje jednak w każdym czasie prawo wykreślenia uczenicy z grup przedmiotów nadobowiązkowych, również bez życzenia rodziców, ale po wysłuchaniu zdania danego nauczyciela. W czasie lekcyj przedmiotów nadobowiązkowych i w stosunku do nauczycieli tych przedmiotów uczenica podlega przepisom karności w takim samym stopniu, jak na lekcjach przedmiotów obowiązkowych i w stosunku do ich nauczycieli.

b) Uwolnienia od lekcji

Uwolnienia, czy to od jednej godziny, czy kilku w jednym dniu udziela opiekunka klasy, w razie jej nieobecności dyrektor, lub w jego zastępstwie ochmistrzyni. Uwolnienie należy zgłosić nauczycielowi, który ma mieć najbliższą godzinę, względnie, jeżeli zachodzi potrzeba, ochmistrzyni. Zwolnień na czas dłuższy udziela dyrektor, jednakże uprzednio należy zawiadomić opiekunkę klasy. Obejście tej drogi jest niedopuszczalne, wyjąwszy w razie jego nieobecności. Zwolnienia mogą być udzielane wyłącznie na prośbę rodziców lub nadzoru domowego. Usprawiedliwienie godzin i spóźnień należy wyłącznie do opiekunki klasy.

Gdy uczenica zachoruje, albo gdy dla innej ważnej przeszkody musi pozostać w domu, opieka domowa powinna natychmiast zawiadomić opiekunkę klasy o przyczynie nieobecności.

Po powrocie do szkoły uczenica usprawiedliwi nieobecność w szkole wiarygodnym świadectwem, lub lepiej drogą ustnego zawiadomienia opiekunki klasy.

Po chorobie zakaźnej nie wolno wracać do szkoły bez zezwolenia Urzędu Zdrowia.

Lekkomyślne opuszczanie lekcyj i ćwiczeń szkolnych podlega karaniu, a nawet może pozbawić uczenicę dobrodziejstwa korzystania ze szkoły. Ze surową oceną spotka się spóźniony powrót do szkoły po feriach świątecznych lub letnich.

Odrobienie lekcyj, tudzież innych zajęć szkolnych, lekkomyślnie opuszczonych lub w jakikolwiek sposób zaniedbanych, należy do zasadniczych obowiązków ucznicy.

Także wyrównanie braków w razie usprawiedliwionej nieobecności jest konieczne i to w czasie wyznaczonym przez nauczycieli, ewentualnie w porozumieniu z nadzorem domowym.

Jeżeli uczenica przez dwa dni nie przychodzi do szkoły, a o przyczynie nieobecności nie zawiadomi zakładu, Dyrekcja, na wniosek opiekunki klasy, wzywa rodziców (ich zastępców) do wyjaśnienia, a gdy wezwanie pozostanie w ciągu dalszych 6 dni bez odpowiedzi, wykreśla uczenicę z katalogów. Uchenica taka nie ma prawa do świadectwa odejścia.

Nieusprawiedliwione spóźnienia oraz godziny powodują obniżenie noty z zachowania. Uchenica może być za lekkomyślne opuszczanie lekcyj szkolnych usunięta z zakładu, ponieważ daje zły przykład.

c) Przychodzenie i wychodzenie ze szkoły

Uczenice gromadzą się w salach najwcześniej na kwadrans przed rozpoczęciem nauki. Niedozwolone jest gromadzenie się lub zatrzymywanie w sieni i przed budynkiem, gdzie są narażone na zaczepki przechodniów.

W ciągu trwania lekcyj szkolnych nie wolno się ucznicy bezwarunkowo wydalać z zakładu, jeżeli nie otrzyma osobnego zezwolenia ochmistrzyni lub dyrektora. Uczenice wykraczające przeciw temu zarządzeniu, będą karane.

d) Książki i przybory szkolne

Uczenica powinna posiadać i przynosić do szkoły przepisane książki i przybory szkolne.

Nie wolno do szkoły przynosić rzeczy, książek, pism, obrazków, nie mających związku z nauką.

Nie wolno nosić przy sobie żadnych przedmiotów, które mogłyby spowodować zranienie lub uszkodzenie cielesne.

Wykroczenie przeciw temu przepisowi może spowodować wydalenie ze szkoły.

e) Udział w lekcjach

Podczas lekcyj uczenice biorą udział w nauce ze skupioną uwagą. Trzeba pamiętać, że uczenica głównej części pracy dokonuje na lekcji

szkolnej. Jeżeli tok lekcji śledzi z uwagą, to przygotowanie domowe jest już łatwe. Postępy przede wszystkim zależą od uwagi podczas nauki szkolnej.

Jeżeli uczenica czegoś nie rozumie, ma prawo i obowiązek poprosić nauczyciela o wyjaśnienie. Uczynić to musi w odpowiedniej chwili, żeby nie przerywać toku nauki, nadto w odpowiedniej, taktownej formie.

Podpowiadania należy unikać bezwarunkowo. Kto podpowiada, szkodzi koleżance, ponieważ skłania ją do dawania bezmyślnej odpowiedzi, albo popiera jej lenistwo domowe, względnie nieuwagę w szkole. W klasach, gdzie niema podpowiadania, gdzie uczenice przyszły do przekonania, jaką szkodę ponoszą przez ten brzydki zwyczaj, postępy są bez porównania lepsze, gdyż każda uczenica, zdana na swe własne siły, nie tylko się sumiennie w domu przygotowuje, lecz jej umysł pracuje podczas odpowiedzi samodzielnie.

Uczenica, nie umiejąca lekcji z jakiegokolwiek powodu, a powołana do odpowiedzi, powinna oświadczyć otwarcie, że nie jest przygotowana. Próbowanie odpowiedzi jest liczeniem na szczęście i nie zgadza się z poczuciem honoru. Zasadą każdego człowieka jest mówienie prawdy.

Wychodzenie podczas godziny szkolnej jest dozwolone tylko w razie koniecznej potrzeby i tylko za zezwoleniem nauczyciela. Wyjść może zawsze tylko jedna uczenica, wyjąwszy gdy potrzebna jest druga dla opieki koleżanki w razie zasłabnięcia. W takich wypadkach należy zawiadomić natychmiast ochmistrzynię lub nauczycielkę, która ją zastępuje.

Wywoływanie uczenic z klasy podczas nauki przez inne bezwarunkowo wzbronione. Rodzice, chcący się widzieć z córką, czekają do końca godziny; w wypadkach nagłych rozmowa odbyć się może tylko w kancelarii. Wywołać może uczenicę tylko dyrektor lub nauczyciel(ka) lub ochmistrzyni.

Miejsca w ławkach wyznacza wyłącznie opiekunka i uwidocznia je na pierwszej kartce w dzienniku. Miejsc uczenicom zmieniać nie wolno.

f) Zachowanie na pauzie i przed rozpoczęciem lekcji

Lekcję kończy znak nauczyciela, nie dzwonek.

Po skończeniu lekcji uczenice wychodzą, pozostają tylko te, które otrzymały zezwolenie. Dyżurne klasy otwierają okna, zamykają drzwi i pozostają w ich pobliżu. Dyżurne korytarzowe obejmują kontrolę porządku w oznaczonym rejonie.

W czasie pauzy należy się wystrzegać tamowania swobodnego ruchu, zbierania się gromadnego w jednym miejscu, krzyków, śmiecenia. Nie dozwolone są zabawy, które utrudniają ruch, lub zagrażają niebezpieczeństwem dla zdrowia; nadto bieganie po schodach i korytarzach.

Pauza poświęcona jest wypoczynkowi, nie powtarzaniu lekcji.

Po pauzie, na odgłos dzwonka uczennice wracają do klas i zajmują swoje miejsca, oczekując w spokoju przybycia nauczyciela(ki). Na środku mogą stać tylko dyżurne.

Wystawanie przed drzwiami po dzwonku uchybia poczuciu honoru uczennicy i jest niegrzecznością wobec nauczyciela, mającego przybyć.

Niespokój, panujący w sali szkolnej po dzwonku przed przyjściem nauczyciela jest dowodem niekarność, bezmyślności uczennicy, oraz nieuszanowania względem nauczyciela.

g) Ćwiczenia praktyczne

Ćwiczenia praktyczne w pracowniach fizykalno-chemicznych i przyrodniczych, tudzież wycieczki przyrodnicze i geograficzne są istotną częścią nauki. Uczennica obowiązana jest brać w nich udział z tą samą gorliwością i punktualnością, jak w lekcjach teoretycznych, i stosować się z największą ścisłością do zarządzeń kierującego nauczyciela.

§ 6. Instytucje szkolne

Sprawie nauki i wychowania służą różne instytucje szkolne, które szkoła średnia organizuje pod opieką nauczycieli, ale pod zarządkiem samych wychowanków.

Z dobrodziejstwa tych instytucyj (gminy, czytelnie, kółka naukowe, zespoły artystyczne, chóry, orkiestry, ogniska pracy fizycznej itp.), może i powinna uczennica korzystać, oczywiście za zezwoleniem opiekuna klasy i rodziców, którzy ocenią możliwość udziału w pracy instytucji bez uszczerbku dla obowiązkowej nauki.

Działalność instytucji powinien każdy członek wspierać usilnie i ochoczo.

Posłuch i uległość wobec własnych zarządów powinny być dla uczennicy sprawą sumienia i honoru.

Zmysł solidarności i karność obywatelskiej jest rękojmią istnienia i trwałości wszelkich związków społecznych, a zwłaszcza związku państwowego, do którego szkoła nadewszystko przysposabia wychowanków.

Dziewczęta powinny przytem dbać wszędzie o wzorowy porządek a wspólnymi siłami, nie opuszczając się na służbę, po skończeniu

posiedzenia lub produkcji sprzęty ustawić na swoim miejscu, rekwizyta pochować do szaf, papiery i odpadki usunąć. Niechaj czystość i porządek świadczy o kulturze dziewcząt naszych. Jeżeli w domu przyzwyczajone są do wyręczania się służbą, to jednakże w szkole muszą same utrzymywać porządek.

§ 7. Życie narodowe, uroczystości i obchody

W granicach szkoły, która objąć musi całokształt życia uczenicy, znajdują się również środki na zaspokojenie i tych potrzeb duchowych, o które silnym głosem, zwłaszcza u młodzieży, upomina się uczucie. Nietylko myśl sama i wola stanowią podstawę do pracy, składają się na nią i uczucia, które rodzą zamiłowanie do niej, rozstrzygają o kierunku skłonności. Ale silniej jeszcze działają one na wyrobienie wartości ideowych, które oparte na gorącym umiłowaniu przeszłości, dorobku wieków, każą twardo bronić i walczyć o bogactwo narodu, o jego język i kulturę, o jego cześć i przyszość. Wdzięczność i ukochanie tych, co o tę godność i wolność narodu walczyli, nakazują obok pracy, która jest głównym tego wyrazem, obowiązek czczenia pamięci wielkich ludzi czy doniosłych chwil dziejowych, rozpamiętywania ich w uroczystych rocznicach narodowych, w których szkoła łączy się z całym narodem. Udział w narodowych uroczystościach czy pochodach, dalej wieczory czy poranki szkolne, w których każdy winien uczestniczyć według sił swoich i zdolności, dają wyraz zewnętrzny tym głęboko w duszy tkwiącym uczuciom.

Obchody szkolne przybierają z natury rzeczy często charakter występów publicznych, świadczących wobec rodziców i szerszej publiczności o skuteczności pracy szkolnej i duchu, panującym w szkole.

Czynny udział i godne wystąpienie młodzieży w czasie obchodów powinny jednać cześć i szacunek obecnych.

Niemasz dla starszego pokolenia większej radości i pociechy, jak widok młodzieży, dającej dowody, że w jej sercach płonie ukochanie przeszłości narodowej i wiara w nieśmiertelność odrodzonej Ojczyzny, a wszelkie jej poczynania przenika idea państwowości Polski.

Zachowanie dziewcząt podczas wystąpień publicznych ma się odznaczać godnością i porządkiem, tembardziej, że niejednokrotnie słyszy się ujemne uwagi o niezaradności i braku zdolności organizacyjnych, nadto nadmiernej gadatliwości u kobiet.

Na tym się jednak stosunek do Ojczyzny wyczerpać nie może. Miłość Ojczyzny wymaga ciągłej gotowości do oddania całego życia.

Przygotowaniem jednak do tej największej ofiary winno być kształcenie i ćwiczenie codzienne swej woli w dokonywaniu czynów, które na pierwszym stawia planie dobro publiczne, a nie prywatne.

§ 8. Zachowanie się i praca w domu

a) Przygotowanie się na lekcję

Nauki, udzielane w szkole, ćwiczenia praktyczne, wycieczki naukowe, uczestnictwo w instytucjach szkolnych nie przyniosą należytego pożytku, jeżeli tych zabiegów nie poprze rzetelna i wytrwała praca uczeniicy w domu.

Przygotowanie się na lekcję, utrwalenie materiału naukowego, pielęgnowanie wypracowań pisemnych, umiejętna i systematyczna uprawa lektury są zasadniczymi obowiązkami uczeniicy poza szkołą.

Wszelką doskonałość tak intelektualną, jak i moralną osiąga się jedynie drogą własnych osobistych wysiłków.

Kto posługuje się cudzą pomocą, wyrządza sam sobie największą krzywdę, którą odczuje wkrótce, ponieważ postępy w nauce będą się stawały coraz trudniejsze, a skutki braku samodzielności umysłowej oraz luki we wiedzy pomszczą się w bardzo przykry sposób. Pomoc dawana przez rodziców ma ulżyć mozołu, nie zwalnia jednakże uczeniicy od konieczności samodzielnej i rzetelnej pracy.

Wskazaną jest rzeczą pamiętać o należyтым rozkładzie pracy. Nie powinno się żadnej pracy odwlekać i nie należy jej pozostawiać do ostatniej chwili. Wzbogacając wiedzę i rozwijając umysł, nie ograniczamy się przecież do pamięciowego przyswojenia materiału naukowego, lecz w umyśle naszym musimy go przetrawić, a na to potrzeba czasu. Kto uczy się w ostatniej chwili, nie może sobie należyte przyswoić wiedzy, gdyż szybko wbijana w pamięć szybko ulatuje, a uczenica potem naukę odczuwa jako ciężar. Wypracowania pisemne, lektury, powtórzenia większych partyj wymagają zastanowienia, a na to potrzeba rozłożenia sobie materiału na dłuższy czas. Tylko taka praca jest ekonomiczna.

b) Pomoc rodzicom

Czas wolny od zajęć, pozostających w związku ze szkołą, powinna uczenica poświęcić pracy, której od niej wymagać będzie ład i obyczaj, obowiązujący w domu rodzicielskim. Szczególnie od dziewcząt należy oczekiwać, że pośpieszą z pomocą utrudzonej nieraz matce, oddającej duszę dla rodziny. Niechaj dziewczę pamięta, że ofiarny trud jest największą zaletą kobiety i że ta ofiarność i poświęcenie dla drugich zapewnia jej szacunek i panowanie w życiu.

Ciężka jest praca rodziców na utrzymanie rodziny; niechże w swych trudach i troskach mają tę pociechę, iż dziecko wynosi ze szkoły świadomość obowiązku niesienia im pomocy i ulgi!

Jeżeli uczenica mieszka w internacie lub na stacji, pamiętać powinna o rodzicach i krewnych i pisywać często do domu. Jej listy będą dla nich dowodem tej wdzięcznej pamięci, jaką im dzieci winne są za trud, za ich ciężką pracę, za wielkie ofiary pieniężne. Ojciec i matka nieraz sobie wszystkiego odmawiają, aby dzieci utrzymać w szkole i dobrze wychować. Obowiązkiem przeto jest zawiadamiać ich o postępach i zdrowiu. Pisanie listów do rodziny jest obowiązkiem serca.

c) Czas użyty na samokształcenie

Zazwyczaj uczenicy pozostaje jeszcze wiele czasu, którym może rozporządzić wedle swego uznania. Pamiętać powinna, że szkoła nie może dać tej rozległej wiedzy, jakiej wymaga od nas życie, i dlatego powinna pewną część czasu wolnego wyzyskać na samokształcenie, głównie przez lekturę dzieł pożytecznych, rozszerzających wiedzę, arcydzieł literatury światowej, przez naukę przedmiotów, dla których posiada zainteresowanie lub zamiłowanie, korzystanie z czytelni, kółek dokształcających w szkole, wykładów i koncertów, urządzanych przez szkołę. W ten sposób uczeniца nabędzie kultu pracy i czci wiedzy. Wiedzą i pracą świat cały stoi, a jeżeli kobieta chce zająć należne jej stanowisko, musi się przysposobić do życia, nabywając jak najrzetelniejszego wykształcenia. Kobieta nie będzie wtedy stworzeniem luksusowem w młodości, a ciężarem dla drugich na starość. Wobec bardzo częstych uwag o niższości umysłowej kobiet należy przez nabycie obszernej wiedzy i sprawności umysłowej przeciwdziałać temu przesądowi, krzywdzącemu pleć żeńską, jednakże czynić to należy nie słowami, lecz czynem.

Zrozumienie ilości wysiłku własnego, włożonego w pracę, winno też obudzić poszanowanie dla pracy innych, a więc rodziców, nauczycieli, koleżanek, krewnych, znajomych czy obcych. Poszanowanie dla pracy, dokonanej w przeszłości i dokonywanej obecnie, powinno kierować każdym krokiem i czynem uczeniцы. Sztuką może większą od dokonania pracy jest umiejętność jej utrzymania; albowiem nie jednorazowy wysiłek świadczy o charakterze człowieka, ale zdolność zgromadzenia zdobyczy, jej zwiększanie i wzbogacanie.

Poszanowanie dla pracy nie jest jakimś pojęciem oderwanym. To nietylko szacunek dla wielkich pomników czy dzieł, ale to jest także umiejętność poszanowania jej w drobiazgach, które się skła-

dają na całe bogactwo kultury; to jest również nieniszczenie sprzętów szkolnych czy książek, drzew przydrożnych czy kwiatów w ogrodzie, to wreszcie szacunek dla każdego pracownika, choćby najskromniejszego.

Ale praca, aby była skuteczna, musi też być dobrze zorganizowana, a podstawą dobrej organizacji jest uświadomienie sobie celu i umiejętność podporządkowania się mu przez zrozumienie wartości karności i posłuszeństwa. Wtedy tylko szkoła stać się może naprawdę twórczym ogniskiem.

d) Rozrywki i sporty

Resztę wolnego czasu można i należy poświęcić godziwej rozrywce. Zasób energii młodzieńczej, zamięłowania młodzieży, mogą w szkole znaleźć odpowiednie formy wyrazu: przedstawienia i uroczystości szkolne, udział w orkiestrze, w chórze, uczniowskie zebrania towarzyskie, czy taneczne zabawy, gry i sporty, w lecie wycieczki i wioślarstwo, w zimie ślizgawka, narty i saneczki tyle dają przyjemności, tyle zachwyków i radosnych wzruszeń, że wypełnić mogą z łatwością wszystkie wolne chwile, dać bogatą strawę uczuciu i fantazji. Tylko trzeba umieć w sobie wykrzesać zainteresowanie i pomysłowość, trzeba wyrobić w sobie inicjatywę, zmysł organizacyjny, tak potrzebny zawsze w życiu, a nie bezmyślnie i bezwolnie zabijać w sobie wszelkie porywy młodości.

§ 9. Dbalność o zdrowie

Praca ludzka składa się z czynności umysłowych i fizycznych. Tylko harmonijny rozwój umysłu i ciała czyni człowieka zdolnym do owocnej pracy. Dlatego szkoła obok wychowania intelektualnego i moralnego szczególniejszą troską otacza wychowanie fizyczne młodzieży, zdążające do poparcia rozwoju organizmu. Do podniesienia zdrowia młodzieży służy obowiązkowa nauka ćwiczeń cielesnych, gry i zabawy, wycieczki, organizacja drużyn harcerskich i hufców szkolnych, oraz różnych kół sportowych. Oprócz tego lekarze szkolni i wychowawcy udzielają młodzieży pouczeń o higienie.

Młodzież jest obowiązana te starania szkoły jak najusilniej popierać, o umacnianie zdrowia dbać i chronić je przed zgubnymi wpływami. „Słabość i niedołężność człowieka nietylko jemu samemu czyni życie ciężarem, ale też szkodą niezmierną narodowi całemu przynosi, gdyż moc i obrona krajowa z siły i mocy ludzi w szczególności wziętych składa się i stanowi“. (Kom. Ed. Nar.).

Zasadniczym warunkiem zdrowia jest utrzymanie bezwzględnej czystości i schludności. Schludność i czystość powinna wybitnie odznaczać uczennice szkoły średniej.

Używanie alkoholu i tytoniu jest w wysokim stopniu szkodliwe dla młodego organizmu. Widok dziewczęcia palącego tytoń jest nadzwyczaj przykry, a już co najmniej śmieszny. Dziś, kiedy świat cały, szczególnie mężczyźni, prowadzą energiczną i coraz skuteczniejszą walkę z alkoholizmem i paleniem tytoniu, gdy liczba mężczyzn palących zmniejsza się coraz bardziej, palenie tytoniu przez kobiety, a szczególnie przez dziewczęta dowodzi bezmyślności. Nadto trzeba pamiętać, że słabszy organizm kobiety nie znosi bezkarnie działania narkotyków.

§ 10. Styczność z życiem społecznym

Za obrębem domu rodzinnego i szkoły wchodzi uczennica w bezpośrednie zetknięcie się z życiem społecznym, jego nieskończenie bogatą treścią i formą.

Ze względu na dobro młodzieży szkoła bądźto zabrania, bądźto ogranicza uczestnictwo młodzieży w tych dziedzinach życia zbiorowego, do których jej siły są za słabe lub skąd jej życiu duchowemu mogą grozić poważne niebezpieczeństwa; tam jednak, gdzie dozwala młodzieży dostępu, żąda od niej bezwarunkowo zachowania się wzorowego.

§ 11. Życie polityczne

Dokładna znajomość ustroju państwa polskiego, tudzież czynników i form życia politycznego należy do szkolnych obowiązków ucznia. Nie wolno jednak uczennicom szkoły średniej brać czynnego udziału w życiu politycznym społeczeństwa, w szczególności zakazuje się przynależenie do jakiegokolwiek partii politycznej, uczestnictwa w politycznych i wogóle publicznych wiecach, zebraniach, pochodach i manifestacjach.

Przygotowawczy zatem charakter szkoły nie pozwala na to, by młodzież szkolna brała czynny udział w życiu społecznym czy politycznym, które ująć mogą w swe ręce tylko ludzie doświadczeni, odpowiednio przygotowani lub opierający swe prawa na trudzie życia dla społeczeństwa poniesionym. By pożytecznie i dodatnio działać na polu społecznym czy politycznym, dla życia narodowego wyznaczać odpowiednie drogi rozwoju, by zdać sobie dobrze sprawę z wartości i doniosłości każdego kroku, trzeba mieć rozległą wiedzę, dużo obserwacji, dużo doświadczeń, dojrzałość sądu i umiejętność przewidywania; młodzieńcze uczucie lub intuicja rzadko może przynieść

dobrze owoce, brak też czynom, na tych podstawach opartym, krytycznej samodzielności, a przeróżne sugestie działają na ich kierunek.

Samodzielność zaś i sąd krytyczny powinien być podstawą działania uświadomionego obywatela, a takim obywatelem może być uczenica dopiero po ukończeniu swych studiów wtedy, kiedy bliżej i lepiej pozna życie. Przedwczesne wstąpienie w szranki życia politycznego i społecznego może niejednokrotnie złamać, zniechęcić nieprzygotowaną jednostkę, która mogłaby stać się pożyteczną, gdyby właściwie swych sił używała. Stąd też zebrania i wiece, praca w partiach czy komitetach, udział w wyborach lub demonstracjach nie są i nie mogą być odpowiednim terenem pracy dla młodzieży szkół średnich. O zagadnieniach tych jednak młodzież mówić może, a nawet powinna na lekcjach historii, geografii, nauki o Polsce współczesnej czy literatury, które nietylko szerzą kult i zrozumienie przeszłości, ale wprowadzają w tajniki teraźniejszości i budują podstawę pod zagadnienia społeczne i polityczne przyszłości, sprawom tym poświęcić może czas na kółkach naukowych, gdzie zagadnienia chwili rozpatrzone być mogą z obiektywnego stanowiska interesów państwa jako całości.

Nie wolno również uczniom przysłuchiwać się rozprawom sądowym.

§ 12. Stowarzyszenia i związki

Uczenice szkół średnich nie mogą należeć do żadnych nieszkolnych stowarzyszeń i związków (nawet oświatowych i sportowych) ani w charakterze członków, ani w charakterze uczestników, słuchaczy lub gości.

Wszelkie zgromadzenia uczenic w celu kształcenia się lub zabawy mogą odbywać się tylko za zezwoleniem i pod nadzorem Rady Pedagogicznej.

Wykroczenie przeciw temu przepisowi naraża uczenicę na wydalenie ze szkoły.

§ 13. Teatr, odczyty i uczęszczanie do kinoteatrów

Na przedstawienia teatralne i inne widowiska, służące kształceniu, tudzież odczyty i wykłady publiczne, mogą uczenice uczęszczać za zezwoleniem Dyrekcji szkoły, a zarazem rodziców lub ich zastępców.

Do kinoteatrów wolno młodzieży uczęszczać tylko na przedstawienia, urządzone dla młodzieży szkolnej umyślnie, lub uznane przez władze szkolne za stosowne dla młodzieży.

Nie wszystko to, na co dorosły patrzeć się może krytycznie, co ocenić potrafi właściwie, odpowiednie jest dla wrażliwej, czulej, tak łatwo poddającej się wpływowi duszy uczenicy. Do sił reakcji musi być dostosowana siła pobudek. Zdanie sobie sprawy z tej różnicy psychicznej ułatwi kadej rozumnej uczenicy zrozumienie tego, że tak jak nie wszystkie książki są dla wszystkich uczenic odpowiednie, tak też młodzież nie może mieć wstępu na wszystkie odczyty czy wykłady, i nie do wszystkich lokali, do których wstęp jest wolny dla dorosłych. To też z ufnością winna młodzież wybór pod tym względem zostawić nauczycielom i o ich zezwolenie w każdym wypadku się pytać.

Treść filmów wyświetlanych w kinoteatrach najczęściej jest tego rodzaju, że nie przynosi żadnej korzyści umysłowej, natomiast często wielką szkodę moralną; przytem filmy przeznaczone są zazwyczaj dla publiczności bardzo mało wybrednej, często mało kulturalnej, odznaczają się najczęściej nadzwyczajnym ubóstwem myśli i przedstawiają życie nierealne.

Zakład nasz stara się i o tę rozrywkę dla uczenic, ogłaszając przedstawienia filmowe, które mogą przynieść korzyść, lub organizując produkcje filmowe.

Zachowanie się w teatrze, salach koncertowych itp., ma być nacechowane delikatnym poczuciem taktu. W szczególności pamiętać należy o następujących wskazówkach: 1) W teatrze zachowywać się należy wzorowo, nie wolno prowadzić głośnych rozmów na korytarzach i na widowni, lecz można rozmawiać półgłosem. — 2) Przy garderobach się nie pchać, lecz czekać spokojnie na swoją kolej. — 3) Nie spacerować podczas przerw, trzymając się w kilka osób pod ręce. — 4) Nie wychylać się z łóż i nie opierać się tyłem do publiczności. — 5) Z chwilą uderzenia dzwonka natychmiast zajmować miejsca, by późniejszym wchodzeniem nie przeszkadzać drugim. — 6) Nie śmiać się w miejscach poważnych. — 7) Nie składać sobie wizyt po łóżach. — 8) Nie jeść i nie szeleścić papierkami podczas przedstawienia przy otwartej scenie. — 9) Przełożonych pozdrawiać ukłonem, tak jak w szkole. — 10) Być czysto ubraną — i pod każdym względem zachować się taktownie. — 11) Oklaski niechaj będą szczerze, ale nie hałaśliwe. — 12) Nie wolno rzucać papierów i odpadków na podłogę. — 13) Wobec obcej publiczności zachować uprzejmość. — 14) Poddać się należy wszystkim wskazówkom służby. — 15) Biletów nie wolno odstępować nikomu.

Wogóle zachowanie, szczególnie wtedy, gdy na widowni przeważa udział młodzieży, powinno być takie, żeby nie zwracało na siebie uwagi publiczności i nie przeszkadzało w słuchaniu produkcji.

§ 14. Publiczne zabawy, tańce

Uczęszczanie na publiczne bale, taneczne zabawy, komplety itp. jest zakazane. Z nauki tańców mogą korzystać uczennice tylko za zezwoleniem i pod nadzorem szkoły, oraz opieki domowej.

§ 15. Lokale publiczne

Z restauracyj, cukierni lub mleczarni mogą uczennice korzystać tylko wyjątkowo, w towarzystwie rodziców lub odpowiedzialnych opiekunów.

Nie wolno uczęszczać do kawiarni, piwiarni, sal bilardowych, kręgielni itp. lokali.

§ 16. Czytelnie, pisma

Lektura dzieł i pism, mających wartość naukową, estetyczną i etyczną, kształci i wychowuje. Dobra książka jest przyjacielem, zła kazi duszę. Nie czytaj nigdy książki, która plami czystość twej duszy, ponieważ w późniejszym życiu będziesz z żalem o tem myślała, żeś taką książkę przeczytała. Nie czytaj nawet takiej książki, do której drugi raz jużbyś nie chciała wrócić. Ponieważ literatura nasza obfituje w dzieła, stojące na wysokim poziomie artystycznym i naukowym, ponieważ dalej literatura zagraniczna, z którą uczennica również powinna się zaznajomić, jest bardzo bogata, przeto szkoda czasu, szkoda młodości na czytanie miernoty. Zainteresowanie dla błahej treści dowodzi złego gustu i skrzywionego wychowania.

Aby lektura kształciła rzeczywiście umysł, trzeba umieć czytać i trzeba umieć dokonać wyboru książek.

Żąda tego od nas ekonomia czasu, która nie pozwala nam na próżno tracić chwil życia, zmusza nas też do tego wyboru coraz to wyższy poziom wymagań jako wynik rozwoju duchowego, który nie może się zadowolić byle jaką treścią czy formą, ale w każdej książce szuka głębokiej myśli, prawdy obserwacji, uzasadnionej psychologii, piękna ideowych wartości i skończonej formy artystycznej. Niezawsz są one dostosowane do poziomu duchowego młodzieży, często poruszają zagadnienia niedostępne jeszcze młodzieży lub omawiają tematy, wychodzące poza zakres pożądaných w tym wieku uświadomień. Te książki tylko narazie są szkodliwe jako przedwczesne, choć w pełni odpowiadają warunkom naukowym czy artystycznym. Jeszcze więcej jest książek takich, które w marnej a ponętnej i błyskotliwej formie celowo szerzą brud i zło, licząc na brak doświadczenia młodzieży, niewyrobinony jej sąd i naiwność. Młodzież rozumna, zda-

jąca sobie sprawę z celu swej pracy i życia, wiedzona instynktem samoobronnym, sama uciekać winna od takich książek. Zaś w wyborze lektury szukać powinna pewnych i zaufania godnych przewodników. Takim najlepszym przewodnikiem jest przede wszystkim program szkolny, który w lekturze podstawowej i uzupełniającej zawiera wszystkie te dzieła, które kulturę naszą od wieków urabiały i przed światem świadczyły o jej wysokim poziomie, które obok innych wysiłków zdecydowały o tem, że po wiekowej niewoli mogliśmy na nowo upominać się o naszą niepodległość i że ją utrzymać potrafimy. A komu te przeliczne dzieła nie wystarczą, niech wskazówek do lektury szuka w dziełach krytycznych, w poważnych czasopismach fachowych i przede wszystkim niech rady zasięga u swych nauczycieli, którzy, znając duszę uczniów, najlepiej doradzą, co czytać winni, by jak największe odnieść korzyści, jak najgłębszych i jak najbardziej wartościowych doznać wzruszeń. Książka, w porę dobrana, to najlepszy przyjaciel; ale najlepsza książka, przedwcześnie do rąk dana, zawichrzyć może myśl, rozstroić uczucie, zwichnąć wolę, zarazić fantazję, odebrać wiarę w świat idei i ideałów. Tu, jak i wszędzie pamiętać należy, że szkoła dzisiejsza nie chce być więzieniem dla uczenicy, ani nie zamierza jej sprawiać tortur, ale, pragnąc jak najpełniejszego jej rozwoju, chce jej drogę ułatwić i usunąć z tej drogi wszystko, coby zaszkodzić mogło.

Rodzice obowiązani są pilnie uważać na lekturę córek, współdziałać pod tym względem z zakładem.

Szkoła utrzymuje dla użytku młodzieży biblioteki uczniowskie, czuwa nad doborem dzieł, tudzież wdraża wychowanki do umiejętnej metody czytania. W czytelniach i wypożyczalniach nieszkolnych wolno uczniom pożyczać książki jedynie za zezwoleniem Dyrekcji szkoły.

Każdy człowiek kulturalny powinien posiadać bibliotekę własną, złożoną z dzieł, do których chętnie wraca. Zagranicą zwyczaj ten jest rozpowszechniony, co jest dowodem wysokiej kultury umysłowej i przyczynia się do rozwoju literatury. To też uczenica już od wczesnej młodości myśleć powinna o własnym zbiorze książek i obracać na ten cel część swych funduszków.

§ 17. Prace literackie

Nie wolno uczniom bez zezwolenia Dyrekcji szkoły ogłaszać własnych prac literackich, wydawać odezw, ani wypełniać jakichkolwiek kwestionariuszy.

§ 18. Udział w przedstawieniach teatralnych

W publicznych przedstawieniach teatralnych lub produkcjach muzycznych nie mogą uczenice brać udziału bez zezwolenia Dyrekcji szkoły.

§ 19. Składki

Nie wolno uczenicom urządzać składek bez zezwolenia władzy szkolnej, ani uczestniczyć w żadnych zbiórkach czy kwestach publicznych, w szczególności zaś w zbiórkach na ulicach miasta.

§ 20. Gry o pieniądze

Wszelkie gry o pieniądze są zakazane.

§ 21. Zachowanie się wobec otoczenia

Oprócz rodziców i rodzeństwa, wychowawców i kolegów styka się uczenica z osobami obcymi różnego wieku, pochodzenia, stanu, wykształcenia, narodowości i wyznania. W stosunku do osób tego szerszego społeczeństwa należy pamiętać, że poprawne formy towarzyskie, życzliwość i ludzkość są zasadniczymi warunkami społecznej sympatii, na której opiera się wspólne pożycie ludzi. Osobom starszym wiekiem powinna młodzież okazywać zawsze poważanie poprawnym zachowaniem się, uprzejmością i grzecznością.

§ 22. Zachowanie się w miejscach publicznych

Na miejscach publicznych (ulicach, tramwajach, kolejach, w teatrze itp.) uczenica powinna zachowywać się skromnie i godnie, oraz stosować się do przepisów szczegółowych, regulujących życie zbiorowe.

Bezczelowe wałęsanie się po ulicach i miejscach publicznych, zwłaszcza w wieczornych godzinach, jest zakazane.

Przestrzec należy uczenice, że w tłumie — jeżeli znajdują się bez opieki — narażone są na różne zaczepki, oraz, że tego rodzaju spaceru rzucają złe światło na jej wychowanie.

Niedozwolone są również przechadzki i wspólne wycieczki młodzieży obojga płci bez opieki szkolnej lub domowej.

Głośne mówienie na ulicy nie licuje ze skromnością wychowania i taktem, oraz zwraca uwagę przechodniów i daje im powód do ujemnych uwag.

Nie należy stawać na środku chodnika, gdyż przez to tamuje się ruch. Jest to zwyczaj, niestety u nas rozpowszechniony, dowodzący bezmyślności i równocześnie braku taktu.

W tramwaju uczenica powinna ustąpić miejsca kobietom starszym, mężczyznom w podeszłym wieku i to bez różnicy stanu. Kobięcie lub mężczyźnie, trzymającemu dziecko na ręku, należy bezwarunkowo zrobić miejsce. Jestto nakazem dobrego serca.

Kogo uczenice mają pozdrawiać na ulicy i miejscach publicznych? Odpowiedź na to daje zwykły kodeks towarzyski. Przełożonych należy pozdrawiać bezwarunkowo. Panny dorastające, czerpiące wiedzę od wychowawców, okazują im w ten sposób swoje uszanowanie i wdzięczność, natomiast uchylające się od ukłonu dowodzą zarozumiałości i braku dobrego wychowania.

Na ukłon osób spotkanych odpowiadają dziewczęta grzecznie i skromnie, jednakże ukłon osoby nieznannej, mogą zostawić bez odpowiedzi, gdyż może być wytlomaczony niekorzystnie dla panny.

Krótko mówiąc, dziewczę dobrze wychowane zachowuje się na ulicy tak, jak pod okiem rodziców lub wychowawców. Zachowanie niegrzeczne lub może impertynenckie wobec nieznanymi osób dowodzi niskiego stanu kultury umysłu i serca i godne jest tylko niewolnika, któremu zdjęto kajdany. Krzykliwość i lekceważenie wobec przyjętych form kodeksu grzeczności niszczy urok i powab dziewczęcia, wywołuje bardzo ujemną ocenę ze strony otoczenia dojrzałego, wreszcie zachęca natrętów do zaczepiek.

Uczenice naszego zakładu noszą przepisowy, jednolity ubiór i czapeczki i to nietylko, gdy idą do szkoły lub wracają do domu, lecz zawsze, gdy pokazują się na ulicy. Uczenice uchylające się od tego obowiązku narażają się na bardzo przykre następstwa, ewentualnie na wydalenie z zakładu.

Śmiesznym zwyczajem jest w wieku młodym zdobienie twarzy pudrem, szminkami i różnymi środkami kosmetycznymi, ponieważ malowanie zdradza się przecieź na pierwszy rzut oka. W młodym wieku najpiękniejszą ozdobą jest młoda, świeża cera, która z tego powodu nie potrzebuje żadnych środków upiększających. Ten zwyczaj t. zw. upiększania twarzy jest nadto potępienia godny, ponieważ bardzo wiele środków kosmetycznych zawiera domieszki trujące, które przede wszystkim psują cerę, a często zagrażają zdrowiu. Wrażenie, jakie robi twarz umalowana, szczególnie młoda, jest bardzo przykre.

§ 23. Poszanowanie pracy ludzkiej i przyrody

Dla dzieł dokonanych pracą ludzką, uczenica okazywać będzie zawsze i wszędzie jak największe poszanowanie, a wszelkiej ucziwej pracy odda należyty hołd na dowód, że sama poczuwa się do obowiązku pracy.

Szczerym uczuciem młodzież obejmować będzie przyrodę martwą i żywą; ochronę roślin i zwierząt, zwłaszcza ptaków po lasach, ogrodach i placach publicznych powinna młodzież uważać za swój szczególniejszy, zaszczytny obowiązek.

§ 24. Mieszkanie

Uczenicy nie wolno mieszkać bez odpowiedniej opieki domowej. Wybór lub zmiana stancji wymaga uprzedniego zezwolenia Dyrekcji zakładu.

Stancje uczenie podlegają ścisłemu nadzorowi szkoły.

Z ważnych powodów dyrektor może nakazać zmianę mieszkania.

Jeśli rodzice nie zastosują się do żądania Dyrekcji, uczenica będzie z zakładu wydalona.

Zasadniczo młodzież szkolna powinna mieszkać stale przez cały rok szkolny w miejscowości, gdzie się znajduje szkoła.

Zezwolenia na dojeżdżanie lub dochodzenie do szkoły z miejscowości, dalej leżących, udziela Dyrekcja szkoły w porozumieniu z Radą Pedagogiczną każdorazowo na okres jednego tylko półrocza na warunkach, które określa Kuratorium.

§ 25. Wystąpienie ze szkoły

Uczenica nie może samowolnie wystąpić ze szkoły. Tylko na życzenie rodziców lub ich zastępców wydaje dyrektor świadectwo odejścia, bez którego uczenica nie może być przyjęta w innym zakładzie.

Uczenica, która otrzymała niedostateczne oceny roczne w większości przedmiotów lub nie uzyskała promocji po dwuletnim pobycie w tej samej klasie, traci prawo uczęszczania w roku następnym do naszego zakładu.

W razie, gdy uczenica zachowaniem lub karygodnym brakiem pilności lub lekceważeniem obowiązków szkolnych daje gorszący przykład, może być usunięta z zakładu także w ciągu roku szkolnego.

§ 26. Świadectwa, poświadczenia

Świadectwa szkolne i wszelkie poświadczenia, jakie szkoła uczenicom wydaje, są dokumentami urzędowymi. Nie wolno na nich robić żadnych zmian ani poprawek. Wykroczenia w tym kierunku czynią uczenicę odpowiedzialną nie tylko wobec szkoły, ale także w obec władz sądowych. Świadectwa roczne i półroczne przechowywać należy starannie. Lekkomyślne lub szkodliwe ich porzucenie lub niszczenie podlega karaniu.

§ 27. Wakacje

Za zachowanie się w czasie wakacji jest uczenica również odpowiedzialna przed szkołą.

§ 28. Godność uczenia

Zapał, radość życia i radość pracy powinny cechować każdego młodego człowieka, bo teraz dopiero, po tylu latach niewoli, danym jest młodzieży być sobą samą, młodością. Ale ta potęga ducha nie jest jednoznaczna ze swawolą, lekkomyślnością, czy bezmyślnością. Ma to być ten niegasnący na ustach uśmiech, który wynika z przeświadczenia dokonanej pracy, z radości spełnionego obowiązku, z poczucia własnej, młodzieńczej godności. Zrozumienie zaś tego podyktuje już sam naturalny stosunek uczenicy do rodziców czy rodziny, koleżanek czy nauczycieli, sposób zachowania się w szkole czy poza szkołą, na ulicy czy w teatrze, w salonie czy ogrodzie. To głębokie zrozumienie godności, opartej na poczuciu obowiązku, zbędnymi też uczyni wszelkie kary, które tak często stosować trzeba do tych uczenic, które z powodu niezastanowienia się nad sobą samą, kalają swój honor.

III. ŚRODKI WYCHOWAWCZE

Gdy uczenica należycie zachowuje się w szkole i poza szkołą, regularnie uczęszcza do szkoły, w nauce bierze czynny udział, ochoczo i ze skupioną uwagą, przygotowuje się na lekcje i wypracowuje zadania pilnie i starannie, słowem, gdy zgodnie z powyższymi przepisami spełnia swoje obowiązki uczniowskie — zyskuje uznanie, pochwałę lub nagrodę w sposób, przyjęty w szkole.

Uczenica, która mimo upomnień i przestróg, udzielanych jej przez wychowawców, nie pełni należycie obowiązków, podlega karaniu.

Kary, które wymierza szkoła, są następujące:

1) Nagana, udzielona przez opiekunkę klasy za uchwałą Komisji Klasowej lub przez dyrektora szkoły za uchwałą Rady Pedagogicznej.

2) Zagrożenie wydaleniem z zakładu za uchwałą Rady Pedagogicznej.

Kara ta nastąpi, gdy upomnienia, przestrogi i nagany nie odniosą skutku.

3) Wydalenie czasowe lub trwałe z zakładu za uchwałą Rady Pedagogicznej.

Kara ta nastąpi wówczas, gdy dobro wychowanki i szkoły wymagać będzie postawienia jej czasowo lub trwale w innym otoczeniu i w innych warunkach.

4) Wydalenie ze wszystkich szkół średnich Okręgu przez Kuratorium Okręgu Szkolnego lub ze wszystkich szkół średnich Rzeczypospolitej przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Tę najcięższą karę wymierza się wtedy, gdy pobyt uczenicy w którymkolwiek zakładzie okazuje się niebezpieczny i gorszący.

Jeżeli zachodzą ważne powody, może dyrektor w porozumieniu z Radą Pedagogiczną natychmiast wzbronić uczenicy uczęszczania do szkoły.

O każdej z kar uwiadamia się rodziców lub ich odpowiedzialnych zastępców.

Jeżeli uczenica popadła w dochodzenia sądowo-karne, w takim razie Kuratorium na wniosek Rady Pedagogicznej rozstrzyga, czy może ona nadal uczęszczać do szkoły, lub też, czy będzie ze szkoły usunięta, bez względu na to, czy wyrokiem sądowym została skazana lub uwolniona.

Niechaj otwarte i prawe postępowanie uczenic, oparte na poczuciu sumienności i osobistej godności, stale chroni szkołę od stosowania wszelkich kar jako środków wychowawczych.

IV. WSPÓŁPRACA RODZICÓW I ICH ZASTĘPCÓW.

Rodzice, powierzając swoje dzieci szkole średniej na długi okres czasu, nie mogą zająć w obec szkoły i jej spraw stanowiska obojętnych widzów, lub co gorsza nieprzychylnych krytyków, lecz powinni z szkołą współpracować stale, chętnie i zgodnie. Pomni na to, że dziecko tylko pewną część dnia pozostaje pod wpływem szkoły, a resztę, daleko większą, przepędza w domu rodzinnym, powinni rodzice przedewszystkiem roztoczyć dozór nad zakresem i porządkiem pracy domowej córek, tudzież nad ich stosunkiem do otoczenia. Dozór ten musi być nader subtelny i zmieniać będzie formy w miarę fizycznego i umysłowego dojrzewania uczenicy.

Stąd rodzi się potrzeba i obowiązek utrzymania stałej łączności domu ze szkołą.

Szkoła wyznacza pewne stałe terminy na cały rok szkolny dla konferencji rodzicielskich, w czasie których mogą rodzice zasięgać wiadomości od wszystkich wychowawców razem o postępach i zachowaniu się swych dzieci. Terminy te przypadają w naszym zakładzie w okresach mniej więcej pięcioletniowych i bywają poda-

wane zawsze uczniom z obowiązkiem zawiadomienia rodziców o dniu i godzinie.

Z konferencji tych obowiązani są rodzice (ich zastępcy, opieka domowa) korzystać jak najskrupulatniej, aby mieć ciągły przegląd wyniku pracy swoich dzieci.

Ponadto rodzice mogą zasięgać informacji każdego dnia, dowiedziawszy się uprzednio, o której godzinie dany nauczyciel lub nauczycielka znajduje się w zakładzie. Częstsze informowanie się o postępach i zachowaniu dzieci jest w wielu wypadkach pożądane, a przez zakład mile widziane, rodzice bowiem dają w ten sposób dowód, że chcą współdziałać ze szkołą nad udoskonaleniem młodego pokolenia.

Rodzice, zmuszeni oddać swoje dzieci pod opiekę ludzi obcych na tak zw. stancje, powinni przedtem zasięgnąć informacji w Dyrekcji zakładu, czy nie zachodzą w umieszczeniu uczenicy na stancji jakie przeszkody.

Każda osoba, która podejmuje się utrzymania uczenicy w swoim domu, bierze na siebie odpowiedzialność za dobry kierunek jego wychowania w duchu religijnym i moralnym, za jej pilność w wypełnianiu obowiązków szkolnych i jej zdrowie, słowem przyjmuje pod tym względem na siebie obowiązki rodziców i staje się odpowiedzialnym opiekunem domowym uczenicy.

Do współpracy wychowawczej, zwłaszcza na gruncie pozaszkolnym, powołane są w poszczególnych szkołach Koła Rodzicielskie, których zadania określa osobny regulamin.

Współdziałanie wszystkich rodziców w tych Kołach jest nader pożądane, gdyż przyczynia się do rozszerzenia działań wychowawczych, uprzyjemnienia dzieciom pobytu w szkole, do ściślego związania domu ze szkołą. Wskazaną jest przeto pomoc rodziców w tym kierunku tak moralna jak i finansowa. Koło swoich dochodów używa wyłącznie dla dobra uczenic. Współdziałanie naszego Koła było zawsze bardzo owocne i powinno być spotęgowane dla dobra dzieci, rodziców, szkoły i społeczeństwa.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

CM KEK 332601

000-332601-00-0